

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/19/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7109209149
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2010
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hrabovecká
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2010:7109209149.4

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci mal. N. X. nar. XX.X.XXXX zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice I dieťaťa rodičov: Z. X. S. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v E. na ulici E. č. XX zastúpenej JUDr. Blankou Nagyovou advokátkou so sídlom Advokátskej kancelárie v Košiciach na Letnej ulici č. 45 a L. X. J. nar. XX.XX.XXXX bývajúceho B. Z. XXX G. B K. X, XXXXX C. G. zastúpeného JUDr. Matúšom Karasom advokátom so sídlom Advokátskej kancelárie v Košiciach na Kováčskej ulici č. 25 v konaní o nariadenie predbežného opatrenia o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Košice I z 11.2.2010 č.k. 11P 18/2009-201 takto

rozhodol:

M e n í uznesenie tak, že otec je oprávnený stýkať sa s mal. N. X. nar. XX.X.XXXX každý nepárny mesiac v roku prvú sobotu od 9.00 hod. do 13.00 hod. a prvú nedeľu od 9.00 hod. do 13.00 hod. za prítomnosti matky dieťaťa.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa uznesením z 11.2.2010 č.k. 11P 18/2009-201 rozhodol predbežným opatrením, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. N. X. nar. XX.X.XXXX každý tretí víkend párneho mesiaca v roku od soboty od 10.00 hod. do 18.00 hod. a v nedeľu od 10.00 hod. do 18.00 hod. za prítomnosti matky až do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 11P 18/2009.

Pri rozhodovaní vychádzal zo skutočností uvedených otcom v návrhu na vydanie predbežného opatrenia, že za posledné tri mesiace mu matka umožňuje stretnúť sa s mal. synom iba na jednu hodinu a posledný mesiac mu neumožňuje ani telefonický kontakt napriek tomu, že si so synom výborne rozumie a ten sa na jeho návštevu veľmi teší. Maloletý N., ktorý má takmer 5 rokov, je schopný s ním stráviť niekoľko hodín aj bez prítomnosti matky, začína si uvedomovať a chápať svoje okolie a dlhodobé znemožňovanie kontaktu s otcom mu spôsobí v budúcnosti psychické a citové komplikácie, preto je nevyhnutné, aby bol s ním v pravidelnom kontakte. Naliehavosť vydania predbežného opatrenia je preukázaná tým, že má rovnaké rodičovské práva ako matka, teda aj právo podieľať sa na výchove syna, ktoré práva mu matku úplne odopiera, v dôsledku čoho nemá žiadne informácie o synovi. Z vyjadrenia matky zistil, že návrh otca na vydanie predbežného opatrenia považuje za nedôvodný resp. predčasný, lebo sa otec bez problémov stýkal a stýka s mal. synom podľa ich predchádzajúcej dohody a na základe požiadaviek otca. Návrh na vydanie predbežného opatrenia je vlastne reakciou nespokojnosti otca na ňou prednesený návrh na úpravu styku v konaní o rozvod manželstva (sp.zn. 13C 101/2009), že trvá na svojej prítomnosti pri styku otca s dieťaťom. Konštatoval, že na Okresnom súde Košice I je vedené konanie vo veci starostlivosti súdu o mal. N. pod sp.zn. 11P 18/2009 a tiež konanie o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností voči mal. N. na čas po rozvode pod sp.zn. 13C 101/2009, v ktorom je nariadené znalecké dokazovanie pedopsychológom. Zistené skutkové okolnosti posúdil a rozhodol podľa § 75 a § 76 ods. 1 písm. f) O.s.p. s odôvodnením, že otec preukázal danosť nároku a potrebu predbežnej úpravy styku s mal. N..

Proti tomuto uzneseniu podala včas odvolanie matka a navrhla odvolaciemu súdu zamietnuť návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia vo veci úpravy styku s mal. N. na čas do rozvodu manželstva jeho rodičov, a ak by konajúci odvolací súd dospel k záveru, že podmienky na nariadenie predbežného opatrenia zo strany otca boli splnené, navrhla upraviť styk otca s mal. N. tak, že styk sa uskutoční za jej prítomnosti a bude mať právo určiť miesto styku v súlade s denným režimom dieťaťa s ohľadom na jeho vek aj zdravie, najmä čas na obed a poobedňajší spánok od 12.00 hod. do 14.30 hod., ktoré sú pre dieťa nevyhnutnosťou. Zdôraznila, že styk otca s mal. N. sa realizoval a realizuje podľa požiadaviek otca, ktorý však svojim arogantným a tvrdým správaním vystavuje maloletého nebezpečenstvu stresu z hádok, pri ktorých je dieťa prítomné, presadzuje vlastné názory často aj na úkor zdravia dieťaťa (bránil jej premočené dieťa prezliecť, núti dieťa k reštauračnému stravovaniu napriek vedomosti, že prekonal niekoľko infekcií a salmonelózu s následnými imunologickými problémami), vynucuje si pozornosť a poslušnosť, ale nemá žiadne pochopenie voči synovi (odmieta presun autom, trvá na cestovaní s MHD aj v daždi, berie dieťa so sebou na toaletu, aj keď syn túto potrebu nemá, počas návštevy bábkového divadla upozorňoval na seba a nakoniec sa usadil so synom na opačnej strane, ako sedela ona) a rovnako odmieta prijať od nej akékoľvek rady smerujúce k ochrane zdravia dieťaťa. Vyjadrila názor, že neboli splnené zákonné podmienky pre vydanie predbežného opatrenia, pretože neboli predložené žiadne dôkazy o skutočnostiach odôvodňujúcich nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, ani pre dieťa a ani pre rodičov. Napadnuté predbežné opatrenie, ktoré neprípustne nahradilo rozhodnutie vo veci samej, je v rozpore so záujmami a potrebami maloletého, najmä jeho zabehnutým režimom.

Otec vo vyjadrení označil skutočnosti uvádzané matkou vo svojom rozsiahlom odvolaní za klamlivé a hrubé osočovanie jeho osoby a zdôraznil, že bol nútený podať návrh na nariadenie predbežného opatrenia práve pre matkine správanie a absolútnu ignoráciu jeho rodičovských práv. Napriek tomu, že súd upravil styk za prítomnosti matky, bol rád, že bude mať možnosť po dlhšej dobe opäť vidieť svojho syna, nakoľko bez príslušného súdneho rozhodnutia by mu matka, ktorej nevyhovuje žiadna forma styku, do dnešného dňa neumožnila stretnúť sa so synom. Uviedol, že si výborne rozumie so svojím synom, ktorý sa vždy teší na jeho návštevu a tvrdenia matky o jeho údajnom arogantnom a tvrdom správaní sú absolútnym nezmyslom rovnako, ako sťaženie situácie pri zabezpečovaní riadnej starostlivosti, výživy, zdravia a denného režimu maloletého, ktorého má možnosť vidieť raz za dva mesiace. Vyjadril názor, že v prípade zrušenia predbežného opatrenia je viac ako isté, že matka mu neumožní žiaden kontakt s mal. synom a nakoľko konanie o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností voči mal. N. na čas po rozvode, v ktorom bolo nariadené znalecké dokazovanie, môže trvať ešte pomerne dlho, prerušil by sa akýkoľvek kontakt medzi ním a synom. Navrhol odvolaciemu súdu rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdiť a odvolanie matky zamietnuť.

Kolíznym opatrovníkom maloletého sa k odvolaniu matky nevyjadril.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. prejednal vec podľa § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie matky je čiastočne opodstatnené.

Podľa § 102 ods. 1 O.s.p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Účelom predbežného opatrenia je predovšetkým rýchla, i keď len dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov. Jeho nariadenie predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Predbežné opatrenie je predbežným aj v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov ani tretích osôb. Nie je konečným rozhodnutím, lebo jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechané na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať u účastníka konania nariadením predbežného opatrenia. Osvedčenie nároku, ako podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia, je treba posudzovať vždy so zreteľom na nárok uplatnený vo

veci samej. Predbežné opatrenie je jedným zo zabezpečovacích prostriedkov v občiansko-súdnom konaní slúžiacim na dočasné zabezpečenie ochrany porušených a ohrozených práv účastníkov konania, pričom jeho použitie je namieste, ak sa vyžaduje okamžitý zásah súdu. Nevyhnutným predpokladom pre vyhoviecie návrhu na nariadenie predbežného opatrenia je naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov. Práve táto naliehavosť je príčinou, že súd môže o vydaní predbežného opatrenia rozhodnúť len na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, že by musel byť tvrdený nárok nepochybne preukázaný. Len v prípadoch osvedčenia bezprostredného ohrozenia zdravia dieťaťa, či osvedčenia iného závažného dôvodu, je namieste predbežným opatrením rozhodnúť pred rozhodnutím v merite veci. V konaniach starostlivosti súdu o mal. deti nevyhnutnosť vydať navrhované predbežné opatrenie sa posudzuje vždy z hľadiska záujmu mal. dieťaťa, ktorý je prioritný.

Odvolačný súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci bola splnená zákonná podmienka pre nariadenie predbežného opatrenia, ktorou je naliehavosť predbežnej úpravy daná záujmom maloletého dieťaťa na udržaní prirodzenej väzby k otcovi, ktorý ho nemá v osobnej starostlivosti. Napriek tomu, že z preskúmaného spisu nie je zrejmé, že matka bráni otcovi stykať sa s mal. N. a dôvodom pre vydanie predbežného opatrenia spravidla nie je ani nehoda vôle rodičov o rozsahu styku, bola osvedčená danosť práva (nároku) t.j. naliehavosť predbežnej úpravy styku otca s mal. N. práve so zreteľom na vzdialenosť medzi bydliskom otca a bydliskom maloletého a s tým súvisiacich okolností, najmä časovú a finančnú náročnosť cestovania a tiež preto, že eventuálne zlyhanie komunikácie (dohody) medzi rodičmi by mohlo zvýšiť riziko konfliktov, ktoré sú v absolútnom rozpore so záujmami mal. dieťaťa. Z písomných podaní obidvoch rodičov je zrejmé, že vzťahy medzi nimi sú značne problematické, ich podania obsahujú úplne protichodné tvrdenia, odlišné hodnotenia tých istých situácií a dôsledné skúmanie týchto vzťahov si vyžaduje rozsiahle a časovo náročné dokazovanie presahujúce rámec konania o nariadenie predbežného opatrenia. Spoľahlivé zistenie skutočností relevantných pre rozhodnutie o úprave styku, predovšetkým, či styk rodiča s dieťaťom ohrozuje fyzické alebo psychické zdravie dieťaťa, alebo ide o predstieraný stav a tiež okolností súvisiacich s výchovným pôsobením rodičov a jeho dopadom na vývoj osobnosti dieťaťa, vyžaduje spravidla spoluprácu súdu s odborníkmi z iných vedných odborov, preto súd pred rozhodnutím vo veci samej zabezpečí lekárske správy o zdravotnom stave dieťaťa alebo nariadi znalecké dokazovanie z odboru pedopsychológie (pedopsychiatrie). Práve preto, že ide iba o dočasnú úpravu pomerov účastníkov konania, nebolo úlohou odvolacieho súdu dôsledne sa zaoberať odvolacími námietkami matky a skutočnosťami tvrdenými otcom v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a vo vyjadrení k odvolaniu, pretože tieto sa prakticky týkajú veci samej a majú význam pre konečné rozhodnutie, ktorým sa bude zaoberať konajúci súd v rámci zisťovania skutkového stavu potrebného pre rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností voči mal. N. na čas do rozvodu manželstva (konanie vedené pod sp.zn. 11P 18/2009) resp. na čas po rozvode manželstva (sp.zn. 13C 101/2009). Odvolacím súdom určený režim styku zohľadňuje vek maloletého, jeho citovú väzbu na matku a tiež zdravotný stav so zreteľom na zvýšené riziko nemoci (prekonaná gastroenteritída a salmonelóza) a dáva možnosť pružnejšieho zásahu matky v prípade nepredvídaných okolností, ale rovnako zohľadňuje aj okolnosti na strane otca, najmä vzdialenosť medzi jeho bydliskom a bydliskom dieťaťa a doterajšiu frekvenciu styku, v rozsahu zodpovedajúcom účelu predbežného opatrenia. Odvolací súd poznamenáva, že dieťa má právo na zachovanie vzťahu k obidvom rodičom a je predovšetkým na nich, aby svojím správaním, najmä vzájomnou úctou a toleranciou, vytvárali bezkonfliktné prostredie pri realizácii styku a snažili sa o jednotný výchovný postup rešpektujúci pokyny matky v otázkach bežnej starostlivosti o dieťa súvisiacich s jeho oblečením, stravovaním a hygienickými návykmi, pretože práve matka, ktorá sa osobne stará o maloletého, je najbližšie k dieťaťu a najlepšie pozná jeho duševné a fyzické dispozície. Súd prvého stupňa dospel k správne právnemu záveru, že zistené skutkové okolnosti osvedčujú potrebu predbežnej úpravy styku otca s mal. N., ale nesprávne rozhodol o rozsahu styku, lebo nariadením predbežného opatrenia ide o ingerenciu súdu len dočasnú a predbežné opatrenie nemá prejudikovať rozhodnutie vo veci samej, preto odvolací súd podľa § 220 O.s.p. zmenil napadnuté uznesenie o nariadení predbežného opatrenia a upravil styk otca s mal. N. v rozsahu zodpovedajúcom účelu predbežného opatrenia tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.